

Evropa ve středověku

Vznik polského státu

- 4. a 5. století - usazování nejrůznějších etnických skupin, od 5. stol. převaha **slovanských kmenů**
- 9. století - samostatný vývoj knížectví Polanů na severozápadě a knížectví Vislanů na jihu
- **Vislané** - střet s moravským knížetem Svatoplukem, který se snažil pod záminkou christianizace rozšířit své území
 - zajal vislanského knížete, ten byl násilně pokřtěn - **závislost na Velké Moravě**
- V 10. stol. spojení území obou knížectví
- **Polané** - první historicky doložený panovník **Měšek I. z rodu Piastovců** (935-992) - sídlil na Hnězdně, oženil se s dcerou Boleslava I. **Doubravkou**, přijal **křest** a založil biskupství v Poznani; dobyl Pomořansko a Slezsko (součást Polska až do 14. stol.)
- Měškův syn **Boleslav Chrabrý** od 1025 prvním polským **králem** (těsně před smrtí, do té doby kníže), založil **arcibiskupství v Hnězdně**, expanze na jih a východ
- **Měšek II.** (990-1035) - mocenské spory mezi ním a jeho bratry, chaos a rozdělení země
- 1076 královský titul získal i **Boleslav II. Smělý**, ve 12. stol. úpadek moci panovníků, rozpad státu na řadu **malých knížectví** ovládaných piastovskými knížaty

Vznik uherského státu

- **Maďaři** - do 9. stol. kočovný život na území dnešního Ruska, pod vedením **Arpáda** pak přesídlili do střední Evropy
- Na poč. 10. stol. pravděpodobně vyvrátili Velkou Moravu, poté přešli do Podunají, odkud podnikali kořistnické výpravy
- 955 - **poražení Otou I. na Lechu**, stáhli se do uherských nížin a začali žít **usedlým způsobem života**
- **Gejza** (940-997) - velkokníže z rodu Arpádovců, první křesťanský panovník, podporoval misie ze západu
- **Vajk** (969-1038) - při křtu přijal jméno **Štěpán**, od 1000 první uherský král (Štěpán I.), rozšiřoval území, v Ostrihomi založil **arcibiskupství** - nezávislost na západě, 1083 svatořečen

Evropa ve středověku

Románská kultura

- Vznik v **Itálii**
- V 11. až 13. století v jižní, západní a střední Evropě
- V kostelech **fresky** - inspirovány miniaturami v rukopisech, výjevy z Bible nebo ze života světců
- **Nástěnná malba** - tzv. bible chudých (neuměli číst)
- **Desková malba** - hlavně v Itálii, ukřižování Ježíše Krista nebo madony
- Malovalo a psalo se na **pergamen**
- Většina knih liturgická (evangeliáře, bible), světskými knihami např. **eposy** (Alexandreida), **kroniky** (Kronika Anglů Bedy Ctihodného nebo Kronika Franků Řehoře z Tours)
- Knihy opisovány ve **skriptoriích**
- Architektura inspirována antickým Římem
- Silné zdivo, malé dveře a okna, valená klenba
- **Rotunda** - půlkruhový nebo kruhový půdorys a apsida (kněžiště)
- **Bazilika** - obdélníkový půdorys a apsida
- **Reliéf** - do prostoru vystupující plastika
- Klášter Cluny ve Francii, katedrála v Osnabrücku v Německu, katedrála v italské Pise

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY